

Brüssel, 8. veebruar 2018
Rev1

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST NING ELI ÕIGUSNORMID PANGANDUS- JA MAKSETEENUSTE VALDKONNAS

Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. See tähendab, et kui ratifitseeritud väljaastumislepingus¹ ei kehtestata muud kuupäeva, lõpetatakse kõigi liidu esmaste ja teiseste õigusaktide kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes alates 30. märtsist 2019 kell 00.00 Kesk-Euroopa aja järgi („väljaastumise kuupäev“).² Sel hetkel saab Ühendkuningriigist „kolmas riik“.³

Väljaastumiseks valmistumine on lisaks ELile ja liikmesriikide ametiasutustele oluline ka eraõiguslike isikute jaoks.

Pidades silmas ebamääraast olukorda, eelkõige seoses võimaliku väljaastumislepingu sisuga, tuletatakse sidusrühmadele meelde õiguslikke tagajärgi, millega nad peavad arvestama, kui Ühendkuningriigist saab kolmas riik.

Kui võimalikus väljaastumislepingus sisalduda võivas üleminekukorras ei lepita kokku teisiti, ei kohaldata alates väljaastumise kuupäevast enam Ühendkuningriigi suhtes ELi õigusnorme pangandus- ja makseteenuste valdkonnas, sh eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet (kapitalinõuete direktiiv),⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta⁵ ning Euroopa

¹ Läbirääkimised Ühendkuningriigiga väljaastumislepingu sõlmimiseks on praegu käimas.

² Lisaks võib Euroopa Ülemkogu kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikega 3 otsustada ühehäälselt kokkuleppel Ühendkuningriigiga, et aluslepingute kohaldamine lõpetatakse hilisemal kuupäeval.

³ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

⁴ ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.

⁵ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul.⁶ Sellel on eelkõige järgmised tagajärjed.

1. TEGEVUSLOAD

- Pangandusteenuseid⁷ ja makseteenuseid⁸ osutavad ning e-raha väljastavad⁹ Ühendkuningriigi üksused ei saa enam liidus nende teenuste ja tegevuste puhul tegevusloale¹⁰ tugineda (st nad kaotavad ELi tegevusloa) ning neid käsitatakse liikmesriikides filiaalide¹¹ või vahendajate asutamise võimaldamisel kolmandate riikide üksustena. See tähendab, et nendel üksustel ei ole enam lubatud praeguste tegevuslubade alusel ELis teenuseid osutada.
- Pädevatelt asutustelt Ühendkuningriigis tegevusloa saanud üksused, mis on asutanud filiaale teistes liikmesriikides, peavad alates väljaastumise kuupäevast vastama vastuvõtva liikmesriigi õigusnormidele, mida kohaldatakse kolmandas riigis paikneva peakorteriga üksuste filiaalide suhtes,¹² sh nõudele, et vastuvõtva liikmesriigi asjaomaselt pädevalt asutuselt tuleb saada nende õigusnormide kohane kehtiv tegevusluba. Sellest võib tuleneda vajadus esitada taotlus filiaali või tütarettevõtjana tegevusloa saamiseks ning see võib tähendada hoiustajate jaoks muutusi, näiteks juhul, kui tuleks muuta hoiuste tagamise korda. Ühendkuningriigi pädevatelt asutustelt tegevusloa saanud makseasutustel ei ole alates väljaastumise kuupäevast lubatud osutada makseteenuseid liidu territooriumil piiriüleselt ega liikmesriikides asuvate filiaalide kaudu¹³.
- Liidu pädevatelt asutustelt tegevusloa saanud üksused, sh nende filiaalid, peavad püsivalt vastama tegevusloa saamise tingimustele.¹⁴ Kui ELis pädevalt asutuselt tegevusloa saanud üksused on asutanud Ühendkuningriigis filiaale, peavad ka need filiaalid vastama tingimustele, mis on sätestatud sellele üksusele antud tegevusloas,

⁶ ELT L 337, 23.12.2015, lk 35.

⁷ Vt kapitalinõuete direktiivi artikli 8 lõige 1 ja I lisa. Mitut kapitalinõuete direktiivi I lisan loetletud tegevust on käsitletud ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivis 2014/65/EL ja määruses (EL) nr 600/2014 (finantsinstrumentide turgude kohta) (vastavalt MiFID 2/MIFIR). Käesolev teade ei mõjuta võimaliku investeerimisteenuste raamistiku väljatöötamist ning sidusrühmadel soovitatakse vaadata ka järgmist teadet: „Teade sidusrühmadele – Ühendkuningriigi väljaastumine ELis ning ELi õigusnormid finantsinstrumentide turgude valdkonnas“.

⁸ Direktiivi (EL) 2015/2366 artiklid 1 ja 2 ning I lisa.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevõet.

¹⁰ Direktiivi 2013/36/EL artikkel 39 ja direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 11 lõige 9.

¹¹ Direktiivi 2013/36/EL artikkel 17 ja direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 19 lõige 5.

¹² Direktiivi 2013/36/EL artikkel 47, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/49/EL (hoiuste tagamise skeemide kohta) artikkel 15, direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 1 lõike 1 punkt a ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiivi 2009/110/EÜ (mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevõet) artikkel 8.

¹³ Direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 1 lõige 1, artikli 11 lõige 1 ja artikli 37 lõige 1.

¹⁴ Direktiivi 2013/36/EL artikli 18 punkt c ja direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 13 lõike 1 punkt c.

kelle alla nad õiguslikult lahutamatu kuuluvad. See hõlmab nende tegevuskava ja organisatsioonilise ülesehituse vastavust tingimustele¹⁵ ning nõuet, et järelevalvega seotud kohustuste täitmist ei takista kolmanda riigi õigus- ja haldusnormide rakendamisega seotud raskused.¹⁶ Tegevusloaga hõlmatud teenuste suhtes, sh nende teenuste suhtes, mida osutavad tegevusloa saanud üksuse kolmandas riigis asuvad filiaalid, kohaldatakse ka edaspidi tegevusloa andnud pädeva asutuse järelevalvevolitusi, sh eelkõige õigust piirata krediidasutuste ja investeerimisühingute majandustegevust, operatsioone või võrgustikku või nõuda sellise tegevuse lõpetamist, mis ülemääraselt ohustab asjaomase krediidasutuse või investeerimisühingu usaldusväärsust.¹⁷ Nende filiaalide osutatavate teenuste suhtes kohaldatakse samuti asjakohaseid ELi õigusraamistikus sätestatud nõudeid¹⁸.

2. KOKKULEPPED JA RISKIPOSITSIOONID

- Kokkuleppeid, mis võivad mõjutada ELis tegevusloa saanud üksuste võimet omada iseseisvat riskijuhtimis- ja kontrolliraamistikku ning kriisiolukorras nende operatiivse vastupanuvõime piisavust, sh kauplemise ja riskide maandamise võimekust, peab hindama¹⁹ tegevusloa andnud pädev asutus. Hindamisel võetakse arvesse näiteks seda, kas alates väljaastumise kuupäevast on ELis pädevalt asutuselt tegevusloa saanud üksustel lubatud jätkuvalt tugineda tegevuse edasiandmisele²⁰ või järelevalvekorraldusele,²¹ teha erandeid suurte riskide kontsentreerumise²² või riskimaandamise²³ nõuete kohaldamisest seoses Ühendkuningriigis asutatud vastaspooltega, sh emattevõtjad või muud samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad.
- Samuti muutub alates väljaastumise kuupäevast see, kuidas Ühendkuningriigis asutatud kolmandate isikute vastu olevaid riskipositsioone usaldatavusnõuete seisukohast käsitletakse²⁴. See ei piira samaväärsust kinnitavat otsust, mille EL võib kapitalinõuete direktiivis²⁵ osutatud konkreetse usaldatavusnõuete käsitlemise kohta

¹⁵ Direktiivi 2013/36/EL artikkel 10 ja direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 11 lõige 4.

¹⁶ Direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 11 lõige 8.

¹⁷ Direktiivi 2013/36/EL artikli 104 lõike 1 punkt e ja direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 11 lõige 5.

¹⁸ Vt „Teade sidusrühmadele – Ühendkuningriigi väljaastumine EList ning ELi õigusnormid finantsinstrumentide turgude valdkonnas“.

¹⁹ Sellest võib tuleneda vajadus esitada sellekohase käsitlemise saamiseks uued taotlused.

²⁰ Direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 11 lõige 8 ja artikkel 19 ning direktiivi 2009/110/EÜ artikkel 8.

²¹ Direktiivi 2013/36/EL artikkel 127; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL (millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik) artikli 2 lõike 1 punkt 44, artiklid 7 ja 32.

²² Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 400 lõike 2 punkt c, direktiivi 2014/59/EL artiklid 12 ja 19 ning komisjoni 21. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määruse (EL) 2015/63 (millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL seoses kriisilahendusrahastutesse tehtavate ex-ante-osamaksetega) artikli 5 lõike 1 punkti a alapunkt i.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruse (EL) nr 648/2012 (börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemiseabehoidlate kohta) artikkel 11.

²⁴ Vt nt määruse (EL) nr 575/2013 artiklid 107, 114, 115, 116, 132, 142, artikli 143 lõige 1, artikli 151 lõiked 4 ja 9, artikkel 283, artikli 312 lõige 2, artikkel 363.

²⁵ Vt määruse (EL) nr 575/2013 artiklid 107, 114, 115, 116 ja 142.

vastu võtta. Samamoodi võib alates väljaastumise kuupäevast muutuda see, kuidas kriisilahendusraamistikus hinnatakse Ühendkuningriigi õiguse alusel emiteeritud kohustuste puhul nende kõlblikkust omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude suhtes²⁶.

3. LEPINGUD

- Liidus ja Ühendkuningriigis asutatud poolte vaheliste suhete lepingulist järjepidevust mõjutab ühtselt tegevusloast ilmajäämine, mis kahjustab Ühendkuningriigis asuvate üksuste suutlikkust jätkata teatavate kohtuste täitmist ja toimingute tegemist ning enne väljaastumise kuupäeva sõlmitud lepingute kohaste teenuste järjepidevuse tagamist. Alates väljaastumise kuupäevast ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam kollisiooni ja kohtualluvust reguleerivaid ELi õigusnorme. Kui lepingute²⁷ suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigi õigust või lepingus sisalduva kohtualluvuse kokkuleppe järgi on pädev Ühendkuningriigi kohus, peaksid nende lepingute osalised hoolikalt hindama Ühendkuningriigi väljaastumise mõju selliste lepingute kehtivusele ja täitmisele pööratavusele ning maandama mis tahes riske, sh riske oma klientidele.

Üldist teavet pangandus- ja makseteenuste kohta leiab panganduse ja rahanduse teemaliselt komisjoni veebilehelt (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance_en). Vajaduse korral lisatakse sellele veebilehele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat

²⁶ Vt direktiivi 2014/59/EL artiklid 45 ja 55. Vt ka Euroopa Pangandusjärelevalve arvamus küsimustes, mis on seotud Ühendkuningriigi lahkumisega Euroopa Liidust (EBA/OP/2017/12), IV osa resolutsioon ja hoiuste tagamise skeemid, lk 16 jj.

²⁷ Nt direktiivi 2014/59/EL artikli 55 kohaselt kõlblike kohustuste emiteerimist toetavad lepingud.